

Otázka na ústne zodpovedanie O-000011/2018

Komisii

článok 128 rokovacieho poriadku

Maria Grapini, Olga Sehnalová, Lambert van Nistelrooij, José Inácio Faria, Dieter-Lebrecht Koch, Romana Tomc, Sirpa Pietikäinen, Salvatore Domenico Pogliese, Rosa Estaràs Ferragut, Julia Pitera, Barbara Kudrycka, Michał Boni, Heinz K. Becker, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Csaba Sógor, Emil Radev, Marek Plura, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Monika Smolková, Janusz Zemke, Karoline Graswander-Hainz, Dietmar Köster, Brando Benifei, Wajid Khan, Michela Giuffrida, Miltiadis Kyrkos, István Ujhelyi, Costas Mavrides, Catherine Stihler, Nicola Danti, Isabella De Monte, Doru-Claudian Frunzulică, Jean-Paul Denanot, Dan Nica, Ioan Mircea Pașcu, Andi Cristea, Emilian Pavel, Julie Ward, Marc Tarabella, Helga Stevens, Jana Žitňanská, Ivo Vajgl, Norica Nicolai, António Marinho e Pinto, Igor Šoltes, Merja Kyllönen, Georgios Epitideios, Zoltán Balczó

Vec: Opatrovníctvo pre ľudí s mentálnym postihnutím

V EÚ žije približne 80 miliónov osôb so zdravotným postihnutím. Mnohé z týchto osôb, najmä osoby s mentálnym alebo psychosociálnym postihnutím, sú čiastočne alebo úplne zbavené právnej spôsobilosti, v dôsledku čoho je im odopreté právo žiť nezávisle a rozhodovať o svojom živote. Európski občania, ktorí sú v tejto situácii, si nemôžu vybrať, s kým by chceli žiť, nemôžu hlasovať ani kandidovať vo voľbách (vrátane volieb do Európskeho parlamentu), nemôžu uzavrieť manželstvo ani podpísať pracovnú zmluvu. Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UN CRPD), ktorý ratifikovala EÚ aj takmer všetky jej členské štáty, presadzuje ľudsko-právny prístup a uznáva, že všetky osoby so zdravotným postihnutím sú nositeľmi práv a mali by mať možnosť vykonávať svoju právnú spôsobilosť rovnocenne s ostatnými. Tento prístup k zdravotnému postihnutiu zásadným spôsobom ovplyvňuje právne predpisy o právnej spôsobilosti a vyžaduje si posun od právneho splnomocnenia iných osôb na rozhodovanie za ľudí so zdravotným postihnutím (tzv. substitučné rozhodovanie) k podpore ľudí so zdravotným postihnutím pri samostatnom rozhodovaní (tzv. podporované rozhodovanie). Aj napriek tomu, že takmer všetky členské štáty EÚ ratifikovali dohovor CRPD, právne predpisy v každom z nich umožňujú zbavenie právnej spôsobilosti na základe zdravotného postihnutia, čo je diskriminačné. Účinné modely podporovaného rozhodovania však existujú a mali by sa ďalej rozvíjať, aby poskytli primeranú podporu, ktorá všetkým ľuďom umožní rozhodovať sa a vykonávať svoje práva rovnocenne s ostatnými európskymi občanmi. Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím preskúmal v roku 2015 úsilie EÚ v tejto oblasti. Podľa správy Komisie o pokroku vo vykonávaní európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia sa však podarilo dosiahnuť len veľmi malý pokrok v otázkach týkajúcich sa právnej spôsobilosti a práv EÚ.

Ako sa môže zlepšiť úloha inštitúcií EÚ v rámci ich právomocí v tejto oblasti, aby mohli aktívnejšie nabádať členské štáty k zmene ich právnych predpisov o právnej spôsobilosti? Aké kroky možno prijať na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť, aby osoby zbavené právnej spôsobilosti mohli v čo najväčšej možnej miere vykonávať svoje práva podľa právnych predpisov EÚ, a to vrátane práva hlasovať v nadchádzajúcich voľbách do Európskeho parlamentu?

Predložené: 31.1.2018

Postúpené: 2.2.2018

Termín na zodpovedanie: 9.2.2018